

Motion: Vården ska finnas där när den behövs – förbättra hälsan för transpersoner

En transperson är en person som inte identifierar sig med det kön personen tilldelats vid födseln. För vissa blir det tydligt sent i livet, för andra är det en självklarhet redan under barndomen. Transpersoner skattar ofta sin hälsa sämre än befolkningen i stort. Det beror på flera olika faktorer, bland annat stressproblematiken som ofta är betydande. Det är i regel besvärligt att inte kunna leva i enlighet med den egna könsidentiteten. Detta är ett nationellt problem, men Landstinget Sörmland borde vara bättre på att ta ansvar för att transpersoner ska ges möjlighet till en god hälsa.

Landstinget Sörmland har sedan tidigare haft en HBTQ-policy, men den uttrangerades av fullmäktige den 18 april 2017. Någon anvisning eller rutin finns (ännu) inte som ersätter den tidigare policyn. Mellan år 2011 och 2015 fanns "Mål- och inriktningsdokument för Landstinget Sörmlands arbete med sexualitet och hälsa" samt tillhörande åtgärdsplan. Något liknande finns inte för närvarande.

Bland särskilt utsatta grupper är unga transpersoner som skulle behöva få mer stöd och information kring bl.a sexuell hälsa och könskorrigering från vården. Transpersoner som är nyblivna föräldrar kan också behöva ett särskilt stöd från barnvårdscentralen. Asylsökande transpersoner mår ofta dåligt psykiskt och känner sig otrygga de behöver ofta få ett snabbt omhändertagande av vården. Äldre transpersoner med sviktande fysisk hälsa kan ha det svårt att hantera sin ålderdom.

Bristen på respekt, likväl som fördomar från samhället i övrigt, skapar mycket av den psykiska ohälsan. Att kanske varje dag bemötas av transfobi är oerhört tärande, samtidigt som den påfrestning det innebär att leva i en kropp som inte stämmer överens med ens inre självbild. Tyvärr är självmordstankar och självmordsförsök vanligt bland transpersoner. Sammanfattningsvis är transpersoner en grupp som behöver specifika insatser och inte minst inom området psykisk hälsa finns det mycket kvar att göra.

Transpersoner känner ofta att de får ett dåligt stöd från vården, och de söker många gånger vård i ett senare skede eller inte alls. Transpersoner utsätts ofta för diskriminering i olika sammanhang och det företräffar även inom vården. Ett dåligt bemötande gör många gånger personen inte vågar eller inte vill söka vård igen, trots att alla självklart har rätt till att bli bemötta på ett professionellt sätt. Antalet personer som får diagnosen transsexuell och som får remiss till könsbekräftande vård har ökat flera hundra procent på bara några år i Sverige. Att behöva gå igenom en könskorrigering är i sig problematiskt både vad det gäller teknikaliteter som journalsystem baserat på en "gammal" identitet, vårdköer och omgivningens okunskap.

Moderaterna anser att det är hög tid att vården i Sörmland blir bättre på att ta hand om transpersoner. Vården ska alltid arbeta mot diskriminering och för jämställdhet. Målet för hälso- och sjukvården är, enligt hälso- och sjukvårdslagen (2017:30) 3kap.1§, en god hälsa och en vård på lika villkor för hela befolkningen. Vården ska ges med respekt för alla människors lika värde och för den enskilda människans värdighet.

Med anledning av ovanstående yrkar jag att landstingsfullmäktige beslutar

att *uppdra åt landstingsstyrelsen att upprätta en handlingsplan för att förbättra vården gentemot transpersoner.*

Maria Gilstig (M)

Nyköping, den 1 mars 2018